

UG/3rd Sem/G/20 (CBCS)

2020

SANSKRIT (General)

Paper : SANG - DC-3/GE-3

[CBCS]

Full Marks : 32

Time : Two Hours

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

Unit - I

1. Describe the character of दिलीप as an ideal king as found in canto I of रघुवंशम्। (Within 250 words) 10
Or,
Why had Dilipa (दिलीप) no son? What was the way prescribed by Vasistha (वशिष्ठ) To Dilipa have a son ? How did Dilipa follow his instructions ?
2. Explain any one of the following : (Within 100 words) 4×1=4
  - (a) मन्दः कवियशःप्रार्थी गमिष्याम्युपहास्यताम्।
प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्वाहरिव वामनः॥
  - (b) प्रजानामेव भूत्यर्थं सः ताभ्यो वलिमग्रहीत्।
सहस्रगुणमुत्सष्टुमादते हि रसं रविः॥

3. Answer any two questions :

2×1=2

- (a) How many cantos are there in रघुवंशम् ?
(b) “जगतः पितरौ वन्दे” – Who are referred to here by 'जगतः पितरौ' ?
(c) Write the names of two commentators of रघुवंशम्।

Unit - II

4. Describe the story of जरद्गव and दीर्घकर्ण। What are main उपदेशs given in this story ? (Within 250 words)

10

Or,

Describe the story of कर्पूरतिलक and दीर्घराव। What are the main उपदेशs in this story ?

5. Translate into English or Bengali (any two).

3×2=6

- (a) अथ प्रभाते क्षेत्रपतिर्लगुडहस्तस्तं प्रदेशमागच्छन् काकेनावलोकितः। तमालोक्य काकेनोक्तम् - सखे मृग, त्वमात्मानं मृतवत् सन्दर्श्य वातेनोदयं पूरयित्वा पादान् स्तब्धीकृत्य तिष्ठ। यदाहं शब्दं करोमि तदा त्वमुत्थाय सत्वरं पलायिष्यसि।
- (b) एतदच्छ्रुत्वा हिरण्यकशिचत्रग्रीवस्य बन्धनं छेतुं सत्वरम् उपसर्पति। चित्रग्रीव उवाच- मित्र मा मैवम्। अस्मदाश्रितानामेषां तावत् पाशांश्छिन्धि तदा मम पाशं पश्चाच्छेत्स्यसि। हिरण्यकेऽप्याह – अहमल्पशक्तिः।
- (c) अस्ति भागीरथीतीरे गृध्रकूटनाम्नि पर्वते महान् पर्कटीवृक्षः। तस्य कोटरे दैवदुर्विपाकात् गलितनखनयनो जरद्गवनामा गृध्रः प्रतिवसति। अथ कृपया तज्जीवनाय तद्वृक्षवासिनः पक्षिणः स्वाहारात् किञ्चित् किञ्चिदुद्धृत्य ददति।